

Warszawa, 16 listopada 2018 r.

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 992)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa ma na celu wprowadzenie dowodu osobistego posiadającego warstwę graficzną i elektroniczną, a także określenie zasad funkcjonowania jego warstwy elektronicznej.

W uzasadnieniu do projektu przedmiotowej ustawy wskazano, że „celem ustawy jest zapewnienie każdemu obywatelowi bezpiecznego narzędzia do komunikacji elektronicznej z administracją, służbą zdrowia i podmiotami komercyjnymi. Takim narzędziem ma być nowy dowód osobisty. Dokument ten będzie w sposób jednoznaczny i niezaprzeczalny potwierdzał tożsamość obywatela, będzie też służył do uwierzytelnienia w e-usługach administracji publicznej oraz do podpisywania dokumentów elektronicznych, a także pozwalał potwierdzać obecność w określonym czasie i miejscu z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych. Nowy dowód będzie posiadał aplikację ICAO (dokument podróży z cechą biometryczną „zdjęcie twarzy”). Nowy dowód osobisty będzie zawierał w warstwie elektronicznej dane, które, wraz z danymi znanymi wyłącznie posiadaczowi tego dowodu, pozwolą zarówno na uwierzytelnienie go w systemach teleinformatycznych, w ramach których świadczone są usługi online, jak i na opatrywanie dokumentów elektronicznych podpisem elektronicznym. Podpis elektroniczny będzie rozwiązaniem analogicznym do znanego już i używanego, zarówno w administracji, jak i w biznesie, kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Podpis, zwany „podpisem osobistym”, będzie stanowił zaawansowany podpis elektroniczny w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług

zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 73”.

W świetle przyjętych rozwiązań warstwa elektroniczna dowodu osobistego będzie zawierała między innymi:

- 1) certyfikat identyfikacji i uwierzytelnienia wraz z danymi umożliwiającymi identyfikację elektroniczną i uwierzytelnienie;
- 2) certyfikat podpisu osobistego wraz z danymi do składania podpisu;
- 3) certyfikat potwierdzenia obecności wraz z danymi umożliwiającymi jego użycie.

Certyfikat podpisu osobistego będzie zamieszczany w warstwie elektronicznej dowodu osobistego osoby, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego wyrazi zgodę na zamieszczenie tego certyfikatu, albo osoby małoletniej, która w okresie ważności dowodu osobistego ukończy 18. rok życia, jeżeli rodzic, opiekun prawny lub kurator tej osoby przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego wyrazi zgodę na zamieszczenie tego certyfikatu.

Użycie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego będzie możliwe po uprzednim ustaleniu przez posiadacza dowodu osobistego kodów dla każdego z tych certyfikatów. Ustalenia kodów będzie można dokonać w organie gminy przy odbiorze dowodu osobistego lub w każdym czasie po jego odbiorze.

Użycie certyfikatu potwierdzenia obecności nie będzie wymagało ustalenia kodu, a jego wprowadzenie ma w przyszłości umożliwiać między innymi potwierdzanie odbioru świadczeń medycznych w sposób elektroniczny przyczyniając się do uszczelnienia systemu opieki zdrowotnej, a także dać możliwość wdrożenia innych ułatwień dla obywatela i administracji publicznej.

Przepisy ustawy przewidują możliwość zawieszenia, maksymalnie na 14 dni, certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego w przypadku czasowej utraty kontroli nad tym dokumentem. Konsekwencją zawieszenia certyfikatów będzie również zawieszenie ważności dowodu osobistego, a czynności dokonane w okresie zawieszenia lub unieważnienia certyfikatów nie będą wywoływały skutków prawnych. Jeżeli w okresie 14 dni posiadacz dowodu osobistego nie cofnie zawieszenia certyfikatów, dowód osobisty automatycznie zostanie unieważniony. Jednocześnie przepisy ustawy wprowadzają możliwość zawieszenia i cofnięcia certyfikatów, a także zgłoszenia utraty

dowodu osobistego automatycznie z wykorzystaniem przeznaczonej do tego celu usługi elektronicznej.

Ponadto zakres danych gromadzonych w Rejestrze Dowodów Osobistych zostanie uzupełniony o dane dotyczące nowych statusów dowodu osobistego, tj. datę i czas zawieszenia, datę i czas cofnięcia zawieszenia oraz oznaczenie organu zawieszającego i organu cofającego zawieszenie, a także datę ważności wynikającą z decyzji ministra właściwego do spraw wewnętrznych o unieważnieniu certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej (certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia, certyfikatu podpisu osobistego oraz certyfikatu potwierdzenia obecności) oraz o przedłużeniu ważności warstwy graficznej dowodów osobistych.

W myśl przepisu ustawy dowody osobiste wydane przed dniem jej wejścia w życie zachowają ważność do upływu terminów w nich określonych.

Opiniowana ustawa nowelizuje 44 ustawy. Zmiany w nich dokonywane w większości obejmują konsekwencje wynikające z wprowadzenia do porządku prawnego nowych regulacji w ustawie o dowodach osobistych. W szczególności przewidują możliwość stosowania obok podpisu kwalifikowanego i podpisu zaufanego również podpisu osobistego, którego certyfikat będzie zamieszczony w e-Dowodzie. Zmiany w przepisach obowiązujących dotyczą także wskazania w przepisach dotyczących uwierzytelniania w systemach teleinformatycznych podmiotów publicznych możliwości wykorzystywania w tym celu profilu osobistego.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 4 marca 2019 r., z wyjątkiem przepisów określonych w art. 54 pkt 1–5.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 71. posiedzeniu w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2789).

Pierwsze czytanie projektu odbyło się w dniu 13 września 2018 r. na posiedzeniu Sejmu. Projekt został skierowany do dalszych prac do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, z zaleceniem zasięgnięcia opinii Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii. Następnie została powołana podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia

rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw. W efekcie tych prac zostały wniesione poprawki mieszczące się w materii przedłożenia.

W trakcie drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 7 listopada 2018 r. nie zgłoszono poprawek i w związku z tym niezwłocznie przystąpiono do trzeciego czytania.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 413 posłów, 1 był przeciw, 1 wstrzymał się od głosu.

III. Uwagi szczegółowe

1. Art. 3 wprowadza zmiany w art. 126 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego umożliwiające opatrywanie pisma procesowego wniesionego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego podpisem osobistym poprzez zastąpienie wyrazów „albo podpisem zaufanym” wyrazami „, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym”.

Analizując zaproponowaną zmianę należy stwierdzić, że w art. 126 § 5 nie występuje wyraz „albo”. Ponadto przepis ten mówi, że pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego opatruje się **kwalifikowanym** podpisem zaufanym. Natomiast w świetle ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570, z późn. zm.) nie występuje „kwalifikowany podpis zaufany” lecz „podpis zaufany”.

Propozycja poprawki:

– art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 126 w § 5 wyrazy „kwalifikowanym podpisem zaufanym” zastępuje się wyrazami „podpisem zaufanym albo podpisem osobistym”;*
- 2) w art. 694⁴ w § 2 wyrazy „albo podpisem zaufanym” zastępuje się wyrazami „, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym”.”;*

2. Art. 6 wprowadza zmiany w art. 19e ust. 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym umożliwiające stosowanie podpisu osobistego. Zmiany

te mają wejść w życie z dniem 4 marca 2019 r. Jednocześnie ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych wprowadza zmiany w art. 19e ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, które polegają na modyfikacji ust. 2 oraz dodaniu ust. 7a. Zmiany te wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, czyli przed dniem 4 marca 2019 r.

W celu uwzględnienia powyższych zmian oraz celu ustawodawcy należy wprowadzić odpowiednią poprawkę.

Propozycja poprawki:

– w art. 6 wyrazy „w zdaniu pierwszym i w zdaniu drugim” zastępuje się wyrazami „i 7a”;

3. W art. 26 wprowadzającym zmiany w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności w dodawanym art. 45b ust. 2 wskazano, że minister właściwy do spraw informatyzacji udostępnia usługę elektroniczną, która umożliwi **weryfikację prawdziwości** informacji, o której mowa w ust. 1. Zgodnie ze Słownikiem języka polskiego PWN „weryfikacja” to sprawdzenie prawdziwości, przydatności lub prawidłowości czegoś.

W związku z powyższym wydaje się zasadnym przyjęcie poprawki w celu usunięcia zbędnego wyrazu.

Propozycja poprawki:

– w art. 26 w pkt 2, w art. 45b. w ust. 2 skreśla się wyraz „prawdziwości”.

Danuta Drypa

Główny legislator